

AZ

ALSÓ-LENDVAI

POLGÁRI FITANODA

HARMADIK

ÉRTESITVÉNYE

AZ

1874-75.

TANÉV VÉGÉN.

SZERKESZTÉ:

GY. CSÓKÁS GYÖRGY,

IGAZGATÓ.

NAGY-KANIZSA,

NYOMATOTT WAJDITS JÓZSEF GYORSSAJTÓJÁN.

1875.

T A R T A L O M :

A polgári iskolaszék tagjai.

Főbb mozzanatok a tanoda beléletéből 1874/5-ben.

Tanító-személyzet, tanóra felosztás és tanórarend 1874/5.

Érdemsorozat, (s az érdemjegyek magyarázata.)

Statistikai kimutatás.

Tanterv.

Előadott tantárgyak vázlata. — I. Hit- és erkölestan. II. Magyarnyelvtan. III. Németnyelvtan. IV. Földrajz. V. Történelem. VI. Mennyiségtan. VII. Természettan. VIII. Természettan. IX. Vegytan. X. Rajz. XI. Szépirás. XII. Tornászat. XIII. Ének. XIV. Latinnyelvtan.

Jótékonyág.

Segélyezések és jutalmazások.

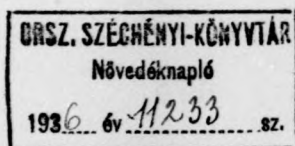
Leltár. — I. Könyvtár. II. Földrajzi szertár. III. Természettan szertár. IV. Természettani szertár. V. Vegytani szertár. VI. Rajzeszközök. VII. Szám- és mérési eszközök. VIII. Tornászati eszközök. IX. Zene- és énekeszközök. X. Régiségtár. XI. Butorok. XII. Vegyesek.

A megszerzettek 3 évi értéke.

Az alapító oklevél.

Tudnivalók a jövő tanévre.

El 14/1874-1875

A polgári iskolaszék tagjai.

Zárjeczky Vincze, az iskolaszék elnöke, herceg Eszterházy tisztartója.

Lendvay Mátyás, az iskolaszék alelnöke, kir. járásbíró.

Babolchay Sándor, kir. járásbíróági irnok.

Bellosits János, isk. széki pénztárnok, birtokos.

Egyházashüsti Dervarics Kálmán, kir. járási 1-ső albiró.

Feichtmann Adolf, megyei járási orvos.

Kakasdi Hajós Mihály, kir. járási albiró.

Hoffmann Salamou, az isk. gondnoka, háztulajdonos.

Iványi Andor, polg. isk. r. tanár.

Kalivoda Sándor, földbirtokos.

Kovács János, ügyvéd.

Mózer Samu, orvos.

Prey György, földbirtokos.

Schacherlsz Mózes, rabbi.

Stirling Antal, alesperes-plébános.

Tomka György, kereskedő.

Wendl Ede, isk.-széki jegyző, takarékpénztári könyvvezető.

Főbb mozzanatok az intézet beléletéből.

1. A beiratás 1874. szept. 28-án kezdetett meg, s tartott október 4-ig. E hó 5-én a tanév ünnepélyes megnyitása s a javító vizsgálatok történtek meg.

2. A nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministeriumnak 1874-ik évi okt. 30 án 27831. sz. a. kegyes leirata folytán Csókás György id. igazgató-tanár és Iványi Andor id. tanár állomásaikon rendes igazgató-tanítói, illetőleg tanítói minőségökben végleg megerősítettek.

3. A tanító-testület nagy megnyugtatóra szolgált a nm. vallás- és közoktatásügyi m. k. ministernek $\frac{1078}{1875}$ sz. rendelete, mely szerint a tan. testület fizetését a helybeli m. kir. adóhivatalnál egyszer mindenkorra utalványozni méltóztatott. E magas rendelet véget vet azon kellemetlen körülménynek, melybe már két ízben jutott a tan. testület azon okból, hogy olykor több hónapon át is kényszerült várakozni fizetésének utalványoztatása után. Eddig ugyanis a polg. iskolaszékhez utalványoztatott egy-egy egész évi fizetés, a mi olykor pár hónappal is későbbben érkezően meg, azon időben rendesen zavart idézett elő a fizetések kiszolgáltatásában.

4. A tanári testület e tanév folytán 12 tanácskozmányt tartott. Ezek mindegyikében kiváló gond fordított arra, hogy intézetünk beléletileg céljának s a helyi szükségleteknek megfelelő irányban fejlesszessék; mind pedig arra, hogy az vidékünk műveltségének emelésére minél hamarabb a kívánt eredménnyel hasson. Ez érdemben kiemelendő az 1874. november 29-iki tanácskozmány. Ez egy bizottságot nevezett ki, (j. k. 58. sz. alatt) azon célból, hogy az intézet felvirágzását előmozdító helyi és külokokat fürkészsze ki, s azok lehető életbeléptetéséről egy az iskolaszék elé terjesztendő véleményes javaslatot állítson össze. A bizottság egy emlékiratban terjeszté elő kutatásainak eredményét, melyben egyebek között a vidék felekezeti és felekezet nélküli tanítóival egy népműveltséget előmozdító „kör“ alapítása van megpendítve. Ez eszmét az iskolaszék nagy érdeklődéssel tette magáévá; sőt annak tágabb keretet adva, kimondá, hogy egy ily egyesület létrejöttét vidékünkre nézve szükségesnek tartja. Ennélfogva egy „Alsó-lendva-vidéki népműveltség terjesztő egyesület“ megalapítása céljából aláírási iv bocsáttatott ki f. év május hó elején 300 példányban junius 15-ig terjedő visszaküldési határidővel. A kitűzött napra visszajött 8 iv üresen. Más

beküldött három iven alapító tagokká lettek 30 o. é. forinttal: Királyi Pál, országgyűlési képviselő; Kovács Zsigmond, pécsi püspök és a vasvár-szombathelyi káptalan. A két előbbi be is küldte az alapítótagsági díjat, mely kamatozás végett a takarékpénztárba helyeztetett el. Ezeken kívül belépett 8 működő évi 1, és 17 pártoló tag évi 2 frt tagsági díjjal. Az alakuló gyűlés az iskolaszéknek határozata szerint a választási mozgalmak miatt szeptember elejére halasztatott el azon reményben, hogy addig a még künn levő ivenek közül is több a kívánt eredménnyel fog beérkezni.

5. A febr. havi tanácskozmányban (j. k. 74. sz.) felolvasatott a helybeli tűzoltó-kaszinó elnökének egy irata, melyben a tanári testület tagjait saját kaszinóhelyiségekben tartandó felolvasásokra kéri föl. E kérelemnek hely adatván, Csókás György a méter-mértékekről többször, Udvarhelyi Gyula „a műveltségnek befolyásáról az anyagi jólétre“ tartott népszerű felolvasást. Ez utóbbi értekezésével kapcsolatban egy népkönyvtár alapítását hozta indítványba, mely oly lelkesedéssel fogadtatott, hogy a felolvasás után e célra azonnal vagy 50 frt iratott alá.

6. A városi képviselőtestület az alapító oklevél szerint elvált kötelezettségéhez képest a tanhelyiségért járó 200 frt lakbért a múlt 1874. évre kifizette, s a folyó évre is fizetni ígerte.

7. Helyes Lajos tornatanítónak Lentiben kántor-tanítóvá történt megválasztása és új állomásának elfoglalása után az iskolaszék Bóna Sándor helybeli elemi tanítót bizta meg a torna tanításával, mely ideiglenes helyettesi minőségben őt a nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium 11.344 sz. a. e tanév végéig megerősítette.

8. Örvendetes tudomásul vétetett a nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministeriumnak f. é. martius 21-én 5290. sz. a. kegyes leirata, melyben a Szvoboda-féle alapítványból a 105—105 frtos ösztöndíjat Zárczky Győző és Rác Béla IV-ik osztályu tanulóknak adományozta.

9. A nmélt. vallás- és közoktatási m. kir. ministerium f. é. julius hó 7-én 15427. sz. a. kelt magas intézvényével az alsó-lendvai VI. osztályu polgári fiiskola V-ik osztályánakmegnyitását helyben hagyta s az alkalmazandó ujtanító kineveztetése iránti intézkedésre Zala vármegye kir. első tanfelügyelőjét utasította.

10. A nyilvános közvizsgálatok 1875. julius 26—30-ig tartattak meg, 31-én pedig a tanév ünnepélyes bezárása után a bizonyítványok kiosztattak.

Szerda					Csütörtök					Péntek					Szombat					Heti órák összege
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
8-9	9-10	10-11	2-3	3-4	8-9	9-10	10-11	2-3	3-4	8-9	9-10	10-11	2-3	3-4	8-9	9-10	10-11	2-3	3-4	20
II. Mér-tan	II. Szám-tan	IV. Szám-tan	—	—	II. Szám-tan	I. Szám-tan	I. Szám-tan	III. Szám-tan	III. Mér-tan	IV. Mér-tan	I. Szám-tan	II. Szám-tan	III. Mér-tan	III. Ének	I. Mér-tan	I. Föld-rajz	—	—	—	
—	—	—	III. Ének	I. Ének	IV. Ének	II. Ének	—	—	I. Ének	—	—	—	—	—	—	—	IV. Ének	III. Ének	8	
—	—	—	II. Torna	III. Torna	I. Torna	IV. Torna	—	—	II. Torna	—	—	—	—	—	—	—	III. Torna	IV. Torna	8	
—	IV. Vegy-tan	III. Föld-rajz	IV. Term.-rajz	II. Föld-rajz	—	—	II. Term.-rajz	III. Term.-tan	IV. Term.-tan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	
III-IV Vallás-tan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
I. Német	III. Magy.	II. Magy.	I. Magy.	IV. Törté-nelem	—	—	III. Német	II. Német	I. Német	—	—	—	—	—	IV. Törté-nelem	III. Törté-nelem	IV. Magy.	I. Magy.	22	
—	I. Rajz	I. Rajz	—	—	III. Rajz	II. Rajz	I. Rajz	IV. Rajz	I. Szép-írás	—	—	—	—	—	II. Rajz	II. Rajz	—	—	20	

Schacherlsz Mózes rabbi, az izr. iskola helyiségében tanított a Mózes vallású ifiaknak hit- és erkölcs-tant; hetenkint vasárnap és csütörtökön d. u. 1—2 óráig.

ifj. Alszeghy János az elemi iskola helyiségében tanított az önként vállalkozóknak latinnyelvtant; a IV-ik osztályuaknak naponkint 6—7 óráig reggel; a II-ik és III-ik oszt. szerdán és csütörtökön 11—12-ig, szombaton 1—2-ig, vasárnap 9—10-ig.

Tanodai szolgálja: Haspel Ferencz

Érdemsorozat az 187⁴/₅-ik tanévben. IV. Osztály.

Folyó szám.	Névsor.	Magaviselet																Általános osztályzat		
		Magaviselet	Szorgalom	Hit- és erk.	Magyar nyelvtan	Német nyelvtan	Földrajz.	Történelem	Számítás	Mértan	Természettan	Természettan	Vegytan	Mértanirajz	Szabadkézirajz	Szépíráás	Tornázás		Ének	Latin nyelvtan
1	Alszeghy Ferencz	2	2	2	4	4	—	3	3	3	4	4	2	4	4	—	2	2	—	I. r.
	Bezlánovics Lajos	2	4	2	4	4	—	3	2	3	4	4	4	4	4	—	3	2	—	I. r.
	Laki Imre	2	2	2	2	3	—	1	3	3	2	2	2	3	2	—	1	3	—	I. r.
	Mendly Károly	2	3	1	3	4	—	3	2	2	2	2	2	1	1	—	2	2	—	I. r.
	5 Nagy Lajos	2	2	2	3	4	—	2	3	3	2	2	1	3	2	—	4	3	3	I. r.
5	Nagy Zoltán	1	2	1	2	3	—	1	1	1	2	1	1	1	1	—	2	2	—	Jel.
	Rácz Béla (öszöndíjas)	1	2	1	2	3	—	1	1	1	1	1	1	2	2	—	4	4	2	Jel.
	Spitzer Árnold	1	2	2	3	2	—	2	2	2	3	2	3	3	3	—	3	2	—	I. r.
	Tomka György	1	3	1	3	4	—	2	2	2	1	2	2	1	1	—	3	4	—	I. r.
10	Zárjeczky Viktor ö. d.	2	2	1	2	3	—	1	1	1	2	2	2	2	2	—	1	2	3	Jel.

III. osztály.

1	Polesinczki János	2	3	2	2	2	2	1	4	4	2	3	—	4	4	3	2	3	4	I. r.
	Rosenberg Samu	4	4	3	4	4	3	4	4	4	3	4	—	4	4	3	1	3	—	I. r.
	Szalavári Ede	2	4	2	3	4	2	3	4	4	3	3	—	3	3	3	4	4	4	I. r.
	Tomka Géza	2	3	1	3	3	2	2	3	3	3	3	—	3	3	2	3	5	3	I. r.
5	Tomka Mihály	2	3	2	3	4	1	3	2	3	2	2	—	3	3	2	4	3	—	I. r.
	Udvarhelyi István	2	1	1	1	2	1	1	2	2	1	1	—	1	1	1	1	2	—	Jel.
	Vogrincsiés Nándor	2	4	2	4	4	3	3	4	4	3	4	—	3	3	2	2	2	—	I. r.

Javító's történet négy helyen jelesre.

II. Osztály.

Folyó szám	Névsor.	Magaviselete	Szorgalom	Hit- és erk.	Magyar nyelvt.	Német nyelvtan	Földrajz	Történelem	Számtan	Mértan	Természettrajz	Természettan	Vegytan	Mértani rajz	Szabadkézi rajz	Szépírás	Tornázás	Ének	Latinnyelvt.	Általános osztályzat
1	Göntér Gabor	1	1	1	2	2	1	—	2	2	1	—	—	2	2	2	1	3	—	Jel.
	Kaizer Károly	3	3	2	3	3	2	—	2	3	2	—	—	4	4	3	1	4	4	I. r.
	Krampaes József	1	1	1	2	2	1	—	2	3	1	—	—	1	1	1	3	4	—	Jel.
	Mendly Lajos	2	2	1	2	3	2	—	2	3	1	—	—	2	2	3	1	4	—	I. r.
5	Nagy Antal	2	2	2	2	3	2	—	2	3	1	—	—	1	1	1	4	3	—	I. r.
	Simonka István	2	2	2	2	3	2	—	2	3	1	—	—	1	2	1	4	4	—	I. r.
	Vórum Gyula	2	4	4	4	4	4	—	4	4	3	—	—	4	4	3	4	3	—	I. r.

I. Osztály.

1	Appler Ignác	3	4	4	4	4	4	—	5	4	4	—	—	4	4	2	2	4	—	II. r.
	Benkovics Iván	1	2	2	3	4	3	—	2	2	1	—	—	2	1	2	1	2	—	I. r.
	Berecz Győző	2	3	3	4	4	3	—	3	3	3	—	—	3	3	3	2	4	—	I. r.
	Boa Imre	2	3	3	4	4	3	—	3	3	3	—	—	1	1	1	3	3	—	I. r.
5	Falzári Emil	4	5	3	4	4	4	—	5	4	4	—	—	4	4	4	4	3	—	II. r.
	Horváth Mihály	3	3	4	4	4	4	—	3	3	3	—	—	3	3	2	2	2	—	I. r.
	Kodila Péter	2	5	5	4	5	4	—	4	4	5	—	—	4	4	4	4	4	—	II. r.
	Kozma György	2	4	4	4	5	4	—	3	3	4	—	—	4	3	3	—	3	—	II. r.
10	Lesnyák János	3	4	3	4	5	3	—	4	3	2	—	—	4	4	3	4	4	—	II. r.
	Tóma József	2	5	4	4	5	4	—	4	4	4	—	—	4	3	3	4	4	—	II. r.

Az érdemsorozat jegyeinek magyarázata.

A magaviseletre nézve: A szorgalomra nézve: Az előmenetelre nézve:

1=példás)	1=ernyedetlen)	1=kitünő)	Eminentia.
2=dicséretes)	2=kitartó)	2=jeles)	
3=jó)	3=kellő)	3=jó)	Első rend.
4=törvényszerű)	4=hanyatló)	4=elégészes)	
5=kevésb. törv.)			
6=nem törvényszerű	5=csekély	5=elégtelen)	Másod r.
	6=semmi	6=semmi)	Harmad r.

Statistikai kimutatás az 1874/5-iki tanévben.

O s z t á l j .	H e t e n k é n t i t a n ó r á k													V o l t a z 1873/4-ik tanév		B e r a t o t t a z 1874/5 tanévre	A h e l y b e l i a l s ó b b o s z t a - l y o k b ó l l é p t e k f e l .	V i d e k r ől j ö t t e k	V a l l á s		N e m z e t i s é g			E g é s z t a n d j	F e l t a n d j	B e r a t á s i d j
	Hitan	Magyar	Német	Földrajz	Történet	Számítan	Mértan	Term.-rajz	Term.-tan	Vegytan	Rajz	Széprás	Torna	Knek	Összeg				Elejen	Végén	Kom. kath.	Mózes	Magyar			
I.	2	3	2	2	—	3	2	2	—	—	4	2	2	2	26	11	9	9	1	7	1	2	3	4	2	
II.	2	3	2	2	—	3	2	2	—	—	4	2	2	2	26	14	10	7	—	6	—	1	3	—	2	
III.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	—	3	1	2	2	26	19	15	7	—	6	7	—	2	1	1	
IV.	2	2	2	—	2	2	2	2	2	3	4	—	2	2	27	—	—	10	—	9	1	—	3	—	1	
	8	10	8	6	4	10	8	8	4	3	15	5	8	8	105	44	34	34	3	31	3	30	1	3	11	6

Szoboda	Molnár	Könyvekkel	Elismezéssel	Érdemsorozat							Kor szerint 1875-ben					Születésre					A tanító-személyzet? Átlagos életkoruk? Oklevéllel bírnak?			
				Kiíró	Írás	Első rend	Másod rend	Harmad r.	Kimaradt	Vizsgálatlan	11	12	13	14	15	16	Zala	Vas-	Somogy-	Szabolcs-	Bihar-	Rendes	Idégl.	Segéd
—	—	3	—	—	4	6	—	—	—	1	2	6	1	—	—	9	1	—	—	—	2	2	1	1
—	—	3	—	2	5	—	—	—	—	—	—	3	1	2	1	7	—	—	—	—	34	28	56	21
—	1	2	—	1	6	—	—	—	—	—	1	3	1	2	—	5	—	1	1	—	2	1	Fel- men- tetett	—
2	1	3	2	3	7	—	—	—	—	—	—	1	4	3	2	9	—	—	—	—	—	—	—	—
2	2	11	2	6	22	6	—	—	—	1	3	13	7	7	3	30	1	1	1	1	—	—	—	—

T a n t e r v.

A mint az az 1868. évi 38. t. cz. értelmében a m. kir. vallás- és közokt. minister ur által a polgári fitanodák számára kiadatott. — Tekintetbe véve a nm. vallás- és közokt. m. kir. minister urnak 1872. szeptember 14-én 23988. sz. a. kelt kegyes leiratát, mely következőleg szól: „Figyelmeztendő lévén nevezett község a polgári iskolák felállítására iránti határozatokra s felvilágosítandó ezen iskolák szervezetéről, mely szerint azok alsó osztályai berendezhetők akként, hogy kellő előkészületül szolgálnak úgy a főreáltanoda, mint a főgymnasiumban való felmenetelre; az az a felvételi vizsga sikeres kiállása után ez utóbbi tanodák megfelelő osztályába való felvételre.“

Miből kifolyólag a középtanodai tanterv tekintetbe vételével a következő módosítás történt. a) a német nyelvtan az I. és II. osztályban, b) a természettan a III. és IV-ik oszt. mint kötelező tantárgyak vétettek fel. — A tantervben a természetrajzból az állattan a 2-ik, a növény- és ásványtan az első oszt. van előírva; azonban a tanári testület czélszerűbbnek látta az I-ső osztályban az állattant s így a II-oszt. a növény- és ásványtant felvenni. — Végre a latinnyelvtan az önként vállalkozóknak mint rendkívüli tantárgy adatott elő.

Előadott tantárgyak vázolata.

I. Hit- és erkölcsstan.

I. osztály. a) Rom. kath. Körmeny József. A középkaté elemezve: A hit fogalma és tárgya. Az apostoli hitvallás 12 ágazata. Isten 10 és az anyaszentegyház 5 parancsa egész a szentségekig. K. k. Egri középkegyelmi katekizmus. Heti 2 órában.

b) Mózes vallás. Schacherlsz Mózes. A bibliai történelemből: A világteremtésétől a tizparancsolatig bezárólag. K. k. Fein Mórítz Biblische Geschichte. — Biblia: Az öt részből az első részt (magyarázat után). Heti 2 óra.

II. osztály. Rom. kath. Mint az első osztályban.

III. osztály. a) Rom. kath. Körmeny József. Bibliai történet: Az újszövetség egészen. K. k. Roder Alajos bibliai történet nagyobb gyermekek számára.

b) Mózes val. Mint az első osztályban.

IV. osztály. a) Rom. kath. Mint a harmadik osztályban.

b) Mózes val. Schacherlsz Mózes. A bibliai történelemből: A világ teremtésétől Mózes haláláig bezárólag. K. k. és a Biblia mint az első osztályban.

II. A magyarnyelv tanterve.

I. osztály. Udvarhelyi Gyula. 1) Egyszerű mondat; mondatrészek; fő- és mellékmondatok megkülönböztetése. Mondattani alapon a nyelv alak-tana; névszók képzése; helyesírás gyakorlása.

2) Értelmes és hangsúlyozott olvasás; az olvasmányok tárgyi és alaki értelmezése; azok szabadon való elbeszélése. Elbeszélő prózai és költői darabok betanultatása és elszavalása.

3) Irálytani előgyakorlatok: a) az olvasottak írásbeli ismétlése; b) egyes olvasmányok szigorú utánzása; c) átalakítások — bővítés, rövidítés, versáttétel —; d) szabadutánzás; e) egyszerű tárgyak szemléltetése után azok leírása; f) két egyszerű tárgy összehasonlítása. — Kézi könyv: Bodnár magyar nyelvtan. Bodnár-Iványi magyar olv. I. Hetenkint 3 óra.

II. osztály. Udvarhelyi Gyula. 1) A múltévi ismétlése után: a mondattanból az összetett mondatok bővebb ismertetése, összevonás. Az alaktan, szóképzés és helyesírás befejezése.

2) Értelmes és hangsúlyozott olvasás; az olvasmányok tartalmi és alaki elemzése. Előadásbeli gyakorlás.

3) Irálytani gyakorlatok. Az I. osztályban követett rend megtartásával az egyes fokozatok bővebb kiszélesítése; összetett tárgyak leírása és összehasonlítása; — személy leírás. Kézi könyv: Szvorényi magyar nyelvtan. Bodnár-Iványi magyar olv. I. Hetenkint 3 óra.

III. osztály. Udvarhelyi Gyula. 1) A mondattanból az eddigiek ismétlése mellett a szóegyeztetés, szóvonzat, mód- és időtan. Egyszerű és összetett körmondatok. Helyesírás.

2) Olvasmányok, azok tartalmi és alaki elemzése; szavalás.

3) Irálytanból: az irálytan alapvonalai; levelek és ügyiratok ismertetése és készítettése.

4. Irálygyakorlatok. Az előbbi osztályok fokozatai után: a) az egyes olvasmányok szabadabb előadása; b) anyag feltalálás; c) nagyobb leírások és összehasonlítások; d) személyek leírása és feltűnőbb tulajdonságok föltüntetésére kísérlet; e) történeti leírások. Kézi — könyv; Szvorényi mondattan, Névy gyakorlati irályt, Bodnár-Iványi olv. II. Het. 2 óra.

IV. osztály. 1) Irálytan. Az egyszerű és szép irály kellékei. A verstan rövid vázlata; a hang-súlyos és időmértékes verselés. Rimtan.

2) Különböféle ügyiratok, folyamodványok.

3) Irálygyakorlatok. Egyszerű tanleírások és elbeszélések készítése után: a) szépleírások s elbeszélések gyakorlása; tájleírások; személy- és néprajzok; b) érzéki és nem érzéki tárgyak összehasonlítása; c) fogalmak

készítése, felbontása a felbontott és beburkolt ismervekből a fogalom kitalálása — rejtvény készítés — ; d) értekezés félék.

4) Olvasás, szavalás. Kézikönyv. Névy irásművek elmélete, Névy gyakorlati irálytan, Bodnár-Iványi magyar olv. II. Heti óra 2.

III. Német nyelv.

I. osztály. Udvarhelyi Gyula. 1) Egyszerű, bővített és összetett mondatok. A névszók alaktana; gyöngé és erős ejtegetés; a melléknevek egyezése; névmások; számnevek.

2) Fordítások; a nyelvtani szabályok megtanultatása; olvasásgyakorlás. Kézi könyv: Ney gyakorlati német nyelvtan, I. Mozart Lesebuch I. Heti óra 2.

II. osztály. Udvarhelyi Gyula. Az I osztályban tanultak ismétlése után a rendes igék alaktana: előljárók.

2) Fordítások anyanyelvből németre s viszont; a nyelvtani szabályok rendbeszedése s megtanultatása; olvasás gyakorlás. — Kézikönyv mint az elsőben. Heti óra 2.

III. osztály. Udvarhelyi Gyula. Az előbbieket ismétlése után az ige-szók alaktana rendszeresen. Rendes és erős igék ragozása; az erős igék beemléztetése. Szenvedő mondatok. Előljárók, kötszók, határozók.

2. Fordítások magyarból németre s viszont; olvasás gyakorlás. Kézi könyv: Ballagi német nyelvtan, Felsmann Lesebuch I. Heti óra 2.

IV. osztály. Udvarhelyi Gyula. Az alaktan rendszeres átismétlése után: a mondattan. szóvonzat, igeidők használata.

2) Fordítások magyarból németre s viszont; olvasás gyakorlás, könnyebb versek betanulása. — Kézi könyv: Riedl német nyelvtan, Szemák mondattan I. Felsmann Lesebuch I. Heti óra 2.

Kéthetenként iskolai dolgozat minden osztályban.

IV. Földrajz.

I. osztály. Csókás György. A mennyiségtani és természettani földrajz főbb pontjai. A földgömb és földabroszok megismertetésére nélkülözhetlen tételek. A földfelület általános megismertetése. A magyar állam földirata K. k. Visontay magyar állam. Hetenkint 2 óra.

II. osztály. Iványi Andor. Európa általában és részletesen; a mértani földrajz alapvonalai, a következő tételekben: a) Az Osztrák-Magyar birodalom: határai, alkatrészei, nagysága, égalja, fölülete, földmivelés, állattenyésztés, bányászat, közlekedési vonalok, ipar és kereskedés, nemzetiség és vallás, közoktatás, az alkotmány alapelve, a német koronaországok fővárosai. b) Európa földrajzi fekvése, határai, lakosai, tengerek, szigetek, tengerszorosok, félszigetek, fokok, hegységek, síkságok, tavak, folyamok, műveltség, iparüzlet, vallás, alkotmány; az európai államok egyenkint (általánosságban.)

c) A mértani földrajzból: a világegyetem, a nap, a naprendszer, a föld mint égi test, (alakja, forgása, keringése, mértani pontok és vonalok, földövek, évszakok); a hold és változatai, nap- és holdfogyatkozás, a föld fölülete, a földirat fogalma. (A mértani földrajz felvételét ez osztály szűkebbkörű tananyaga tette szükségessé a III. oszt. különben is terjedt tananyagához képest.) Tankönyv; Visontay J. egyetemes földirat I. r. Hetenkint 2 óra.

III. osztály. Iványi Andor. Ázsia, Afrika, Amerika, Polynesia általában és részletesen; a mértani földrajz alapvonalai (ismétlése). a) Ázsia: fekvése, határai, lakosai, tengerek, félszigetek, fokok, tengerszorulatok, hegysek, főnlapályok, síkságok, tavak, folyamok, műveltség, kereskedés, vallás, alkotmány; Ázsia részei a szokásos felosztás szerints a részletek tárgyalása általánosságban (a helységek részletes ismertetésének mellőzésével). b) Afrika; c) Amerika a b) alattiak értelmében; d) Polynesia általában, különösen Ausztrália. e) A mértani földrajzból: a II. osztály c. pontja alattiak ismétlése. — Tankönyv: Visontay J. egyetemes földirat II. r. Hetenkint 2 óra.

V. Történelem.

III. osztály. Udvarhelyi Gyula. A magyar nemzet története főbb vonásokban; a magyar államszerkezet fejlődésének és a magyar birodalom alkatrészeinek feltüntetése a különböző korszakokban. Magyarország polgári földrajza. Kézi könyv: Schwiecker Magyarország képekben Heti óra 2.

IV. osztály. Udvarhelyi Gyula. Az ó-, közép- és ujkorban szereplő népek történetei egyes főbb személyekben föltüntetve. Az őskori népek röviden: hinduk, babyloniaiak, assirok, egyiptusiak, phoeniciek, perzsák. A görögök őstörténetei: Herkules, Theseus, trójai háboru. Lyncurgus, Solon, Miltiades, Leonidas. Themistokles, Pericles, Pelopidas és Epaminondas. A macedonok történetei: Fülöp, N. Sándor. A rómaiak: Roma alapítása. Tarcinius Superbus bukása és a köztársaság felállítása. Pyrrhus hadjárata és Fabricius. A puni háboruk. A köztársaság hanyatlása, Julius Caesar. A császárság. N. Konstantin. A középkori történetek: Nép-költözés, Attila. Justinian. Mahomed, az izlam terjedése. A középkori államok keletkezése. VII. Gergely pápa. Keresztes hadak. Ujkor: A felfedezések kora. A vallási reformatio. A vallási és nemzeti háboruk. A fejedelmi önkénykedés kora. XIV. Lajos, Nagy Péter, Nagy Frigyes. Az északamerikai szabadságháboru. A francia forradalom. Bonaparte Napoleon. — Kézi könyv: Sebesztha Világtört. Heti óra 2.

VI. Mennyiségtan.

I. osztály. Csókás György. a) A szám tanból: A római és arab számok írása s kimondása. A tizedes rendszer, kapcsolatban a méterrendszer tüzetes megismertetésével. A négy alpművelet nevezetlen számokkal

a tizedes rendszer alapján; e közben az egyenlőség fogalma (egyenletek) és az áttéti törvény. Ezeknek kellő begyakorlása után nevezett számokkal való számítás. A számok tényezőkre bontása. A számok oszthatóságának né-mely törvényei és ismertető jelei. A legnagyobb közös osztó (mérték) és a legkisebb közös többes (osztandó) kikeresés módja. A tört fogalma, ténye-zőkre való szétbontása. A tört alakjának változása, értékének változása nélkül s egynevezőre való hozása. A négy alap művelet közönséges törtekkel, nevezetlen és nevezett számokkal. A közönséges és tize-des törtek egymásra való átalakítása. A különnevű összevonható szá-mokkal való négy alapművelet. A példák kidolgozása közben a legfonto-sabb mértékek ismertetése. Kézi könyv. Lutter: Mennyiségtan elemei I. (ajánlatott, Mauritz Rezső: Közönséges számtan I. füz. Pest 1874.) Heten-kint 3 órában.

b) A mértanból: Bevezetés, a mérés fogalma; hoszmértékek. A pont és vonal értelmezése, felosztása, az egyenes vonal iránya. A görbe vona-lok származása és értelmezése, a körben húzható egyenesek értelmezése. A szög származása, értelmezése, mérése és felosztása; mellék-, csúcs-, megfelelő-, váltó- és egyoldali szögek meghatározása és azok sajátsága. A négy alapművelet hosszakra és szögekre alkalmazva. A háromszögek részei, olda-lai, szögei alakítása, egybevágásának fogalma és esetei. Az egyenlőség és hasonlóság fogalma. A szögek és oldalak viszonya egymáshoz a háromszög-ben. A háromszögek egybevágásán alapuló tételek. A négyszögek megha-tározása, részei, átló, szögeinek összege, kerítése, nemei, alapja és magas-sága. Az átló hatása az egyközényekre. A négyszögek szerkesztése és egybevágása. A sokszögek meghatározása, átlóinak s az ezek által nyert háromszögeknek száma. A sokszögek egybevágása, szerkesztése és kerítése. K. k. Zsindely: Mértan I. év foly. Sárospatak 1873. Hetenkint 2 óra.

II-ik osztály. Csókás György. a) A számtanból: Az I-ső osztály-ban tanultak ismétlése közben a számolási rövidítések (különösen a rövidített szorzás és osztás begyakorlása), igazítás s ellentett mennyiségek fogalma és az olasz praktika gyakorlása. A köz- és tizedes törtek kölcsönös átvál-toztatása, tekintettel a véges, végtelen és szakaszos törtekre. Számítások több nemű számokkal (a példák kidolgozása közben a legfontosabb mértékek is-mertetése és az időszámítás.) Az arányok és nemei. Az aránylatok és sa-játságai. Kettőstétel. Egyszerű és összetett hármasszabály. Egyszerű ka-matszámítás (kamat, tőke, száztóli és idő kiszámítása). — K. k. Lutter: Mennyiségtan elemei II. Pest 1872. (Ajánl. Mauritz: Számtan II. füz.) He-tenkint 3 óra.

b) A mértanból: Az I-ső osztályban tanultak rövid ismétlése.

A sík kétirányu kiterjedtsége és mérése. A terület kiszámítása és mér-téke. Egyenközények egyenlő alappal és magassággal. A háromszögek, fer-dény és ferdényded, valamint a szabályos és szabálytalan sokszögek terü-

letének kiszámítása. Az egyesvonalu idomok átváltoztatása. Pythagoras tan-
tétéle (s e miatt hatványozás és gyökvonás fogalma). Az egyenes vonalu ido-
mok osztása és hasonlósága. Az idomok hasonlóságán alapuló tételek és mé-
rések. Gyakorlati mérések. K. k. Zsindely: Mértan II. év foly. Sárospatak
1873. Hetenkint 2 óra.

III-ik osztály. Csókás György. a) A számtanból: A II-ik osztály-
ban tanultak általános ismétlése után a hazai és külföldi legnevezetesebb
pénznemek és mértékek ismertetése. Középszám. A százalék-számítás. A
száztól, százra és százból való számítás megértetése. Egyszerű leszámítolás.
Határidő-számolás. Burkolatsuly-számítások. Árulevonat-számítások. Al-
kusz díj és jutalék stb. számítások. Lánicz-szabály. Arányos osztás. Társa-
ságszabály. Elegyítés-számolások. Az arany- és ezüstről szóló számolások. A
vert-pénzek számítása. A váltó. Az állam- és értékpapírok számítása. Ka-
matos-kamat számítás, a kamatozási és leszámítolási táblák szerkesztése.
Négyzetre emelés és négyzetgyökvonás arab számjegyekkel. K. k. Mauritz
Rezső: Közönséges számtan II. füz. Pest 1874. Hetenkint 2 óra.

b) A mértanból: A körvonal származása, részei. A kör szögeiről,
a központi és körzetiszög viszonya. A vonalak arányos volta a kör körül. A-
körbe és kör körül irt egyenes vonalu idomok s ezekhez a körvonal viszo-
nya. A körvonal és körív hossza. A kör-, körgyűrű-, körszelvény-, körszelet-,
köröv-, körlenese- és hold területe. Két körvonal- és körtér viszonya egy-
máshoz. Két körnek egyé olvasztása s egynek kettővé változtatása. Hip-
pokrates holdja. Kerülék. Hajtalék. Mentelék. Gyakorlati síkmérések. K.
K. Zsindely: Mértan III. év foly. Sárospatak. Hetenkint 2 óra.

IV. oszt. Csókás György. a) A számtanból: A III. oszt. tanultak
rövid átismétlése. Másod- és harmad hatványra emelés és gyökvonás arab-
számjegyekkel. Hatványokkali négy alpművelet. Az ellentett mennyiségek
fogalma s ezekkel négy művelet. Algebrai mennyiségek. A négy művelet
egy és több tagu algebrai egész és tört mennyiségekké. Első foku egyen-
letek egy ismeretlennel. K. K. Mocnik Szász: számításban II. r. Budapest
1873. Hetenkint 2 óra.

b) A mértanból: Bevezetés. Testek. Felület. Térfogat. Térfogat és
suly. Tértani gyakorlati mérések s ezek rajzainak készítése. K. K. Zsindely:
Mértan IV. év foly. Sárospatak 1873. Hetenkint 2 óra.

VII. Természetrájk.

I. osztály. Iványi Andor. Az állattanból kitömött, borszeszben
v. szárítva tartott állatpéldányokon, avagy ábrák után ismertettek az
állatrendek a nevezetesebb, a gyakorlati életre nagyobb jelentőségű s ál-
talában ismertebb állatokon; ezek alapján az állattan legegyszerűbb rend-
szere. Tankönyv: Fillinger K. állatok természetrajza. Hetenkint 2 óra.

II. osztály. Iványi Andor. A) Ásványtanból. Az ásványok alakja,

kültulajdonságai. Gyémánt, korund, gránát, topáz, smaragd, opál; quarz, földpát, (obsidián, augit, amphibol, asbest — röviden), porcellánföld, agyag, timsókő, steatit, (tajték), calcit, dolomit, gyps, fluorit, (apatit) baryt; kősó, salétrom, keserűsó, timsó, (gläubersó), vas-, és rézgálic (bó-rax); kén, kőszenek, tőzeg, bitumenek, borostyánkő, grafit, mireny; arany, platina, ezüst, ezüstkéneg, higany, cinober, réz, cuprit, rézkéneg, mala-chit, rézlazur, haematit, limonit, siderit, vaskéneg, galenit, kassiterit, sphalerit, kéneny, barnakő, (smaltin), antimonit, (arsenopyrit), (realgár, auripigment). — B) Növénytanból: A növények összetett szervei (gyökér, szár, levelek, virágok, gyümölcs, stb.). Keresztesek, szegfűfélék, hüvelyesek, rózsavirágúak, ernyősök, burgonyafélék, érdeslevelűek, ajakosak, csukott ajkúak, tökfélék, fészkesek, tülevelűek, barkások, csanálfélék, kardoslevelűek, koronások, pálmák, pázsitfélék, harasztok, mohok, moszatok, zuzmók, gombák. — Tankönyv: Szabó J. ásványtan kezdők számára (jegyzetekkel módosítva); Fillinger K. növények természetrajza. Hetenkint 2 óra.

III. osztály. Iványi Andor. Az állat fogalma s az állattan felosztása; gerincesek: emlősök, madarak, hüllők, kétéltűek, halak (csontosak, zománcosak, lekapcsolt kopoltyusak, kerek-szájuak); puhányok: fejlábuak (10-lábuak), csigák (laposlábuak), kagylók (lemezkopoltyusak); izlábuak: rovarok, soklábuak (egyes és kettős lábuak), pankányok (izelt pókok, pókok, lődörösek), héjencok (tizlábuak — rák — egyenlábuak); férgek: gyűrűnyök (sertelábuak, nadályok), fonálférgesek (fonálférgesek), lapférgesek (szivók, galandócok); tüskebőrűek: tusköncök (tusköny), csillagocok (küllöny); úrbelűek: bomlaszok (szörnyeg), habarcok (burány, kakó), szivacsok (szivacs); elsőcék: ázalagok és gyöklábuak (általában). — Az emberi test: csontváz, szálagok, emésztés, lélekezés és vérkeringés szervei, idegrendszer (az érzékek röviden). Tankönyv: Kriesch J. állattan (az igényeknek megfelelő rövidítésekkel). Hetenkint 2 óra.

IV. osztály. Iványi Andor. A) Ásványtanból. Az ásványok alaki tulajdonságai (mellékesen: a jegectani rendszerek főbb alakjai), természetani tulajdonságok, az ásványok alkatrészei (röviden). Gyémánt grafit, sassolin, quarz, opál, kén, mireny, (realgár, auripigment), salmiák, nitrit, kősó, nitratin, sóda, (mirabilit), borax, baryt, (strontianit, coelestin), calcit, arragonit, dolomit, fluorit, gyps, (anhydrit, apatit), epsomit korund, (kalait), alunit, timsó, vas, pyrit, markasit, arsenopyrit, magnetit, haematit, limonit, siderit, chromit, melanterit, pyrolusit, (smaltin), sphalerit, smitsonit, antimonit, higany, cinnabarit, galenit, (pyromorphit), kassiterit, wismuth, réz, chalkopyrit, (erubescit, tetraëdrit), cuprit, malachit, azurit, ezüst, argentit, arany, éreny, argillit, kaolin, gránát, ortoklas, vulkani üvegek, albit, (oligoklas), labrador, steatit, serpentin, (augit), amphibol (asbest), topáz, muskovit, (lepidolith, biotit), turmalin, la-

zurkő, (spinell), succinit, bitumenek, kőszenek. — B) Kőzettanból. A kőzetek fogalma, általános tulajdonságai, eredése, beosztása. Kristályos, egynemű szemcsés, palás és tömött kőzetek, (melyek az ásványtanban is előfordultak); továbbá phonolith, lősz; különmeműek: granit, syenit, diorit, diabas, melaphyr, basalt, dolerit, láva, gneiss, csillámpala, pbyllit, agyagpala, porphyrit, quarzporphyrit, trachitok; néhány rom és laza kőzet (homokkő, grauwacke, breccia, conglomerát, tuffok, görkövek, homok, dara, kőzettuskók stb.). C) Növénytanból. Szervisme: tengely, levelek, virág, termés. Csir-magnövények. Moszatok, gombák, zuzmók, mohok, harasztok, zsurlók, korpafüfélék, tobzosak, pázsitfélék, pálmák, kardos-levelűek, koronások, korbórfélék, nyírfafélék, kupacsgyümölcsűek, csanálfélék, fűzfélék, fészkesviráguak, ajakosak, érdeslevelűek, csucorofélék, alakosak, ernyősek, szirontájkfélék, mákfélék, keresztesviráguak, tökfélék, szegfűfélék, mályvafélék, szőlőfélék, fűtejfélék, rózsaviráguak, hüvelyesek. A növények felosztása és gyakorlati meghatározásuk. Tankönyv: Kriesch J. növénytan. Hetenkint 2 óra.

VIII. Természetan.

III. osztály. Iványi Andor. A testek általános tulajdonságai. A részecserők hatásai: összetartás, taszítás, halmazállapot, szilárd testek fajai, erősség, jegőződés, részecsek vonzódása különmemű testek közt. — A hőről: a testek kitágulása, hőmérő, tágulási együttható, olvadás, fagyás, forrás, cseppesülés; a hő közlése, hővezetés, hőfoghathóság, a hő forrásai. — A delejességről: delejes erő, a delejek tulajdonságai, a föld delejessége, a delejesítés különböző módjai. — A villanyosságról: a dörzsvillanyosság felébresztése, közlése, + és — villanyosság, elválasztása, megköltése, kiegyenlítése, elosztása, feszültsége, villanygép, a villamos feszültséget fokozó készülékek, villanytartó; az érintkezési villanyosság gerjesztése, villanyindító, Volta-féle elem, villanyos feszültség és áramlás a Volta-oszlopban, a villanyos áram hatásai (a szervezetre, hő- és fény, delejes hatás, galvanizálás, távirás); indítás által gerjesztett villanyosság; hővillanyosság; légköri villanyosság. — A hang: támadása, hullámozása, elterjedése, visszaverődése, erőssége, a zenehang, hanglépcső; húrok, pálcák, táblák, légoszlopok zengése, együtthangzás, hallás. Tankönyv: Greguss természetan középtanodák alsó oszt. számára. Hetenkint 2 óra.

IV. osztály. Iványi Andor. Erőműtan: erők és sebességek nemei, az erők összetétele és szétbontása, súlypont, gépek (emelyű és mérleg, hengerkerék, csiga, lejtő ék, csavar), a testek mozgásu esgépen, lejtőn; az inga, a szabadesés (jegyzékből), hajítás, az központi mozgás, ütközés, mozgás akadályok; cseppfolyós testek egyensulya és mozgása, Brahma-sajtó, egyensuly a folyadék felszínén és belsejében, a nyomás egyenletes terjedése, közlekedőedények, be- és ki-

szivárgás, hajcsöveesség, uszás, a folyadék nyomása fenékre, föl, oldalra, hignyugtani képtelenség, Archimedes elve, a testek sűrűségének meghatározása hignyugtani mérleggel és sűrűmérőkkel; a légkör nyomása, légszűlőmérők, ritkító és sűrítő légszivattyu, gáztartó, lopó, szivornya, emelő- és nyomószivattyu, fecskendő, Heron-labda, fuvó, léghajó, gázok szétömlése. — A fényről: a fény és árny, a fény ereje, visszaverődése, sík- és gömbtükrök, teljes visszaverődés, délibáb, hasáb, a testek színe, szivárvány, lencsék, szem és látás, tömörmutató, egyszerű és összetett nagyítók, látcsövek, sötétkamra, a fény vegyi hatása, fényrajzolás. A sugárzó hőről. — Tankönyv: Pisko Aujeszky természettan alreáltanodák számára. Hetenkint 2 óra.

IX. Vegytan.

IV. osztály. Iványi Andor. Köneny, vegyfolyam; éleny, víz, durrlég; paránysúlyok; körlég, légeny légsav, ammoniák; széneny, szénéleg, szénsav, világító gáz, mocsárosleg; halvány, sósav, királyvíz; jod, brom, fluor, folyosav (üvegetetés); kén, kénessav, kénsavak, könkéneq, szénkéneq; phosphor és savai, villókőneq; mireny és kémlése, kovany, bórany és bórsav; savak, aljak és sók; hamany, vízvegye és sói; szikeny, vízvegye és sói; mészeny, mészégetés, mészenysók; (pirany és sulyany — röviden); timany, timföld és sói, üveg- és porcellán-gyártás; kesreny, élege és sói; horgany, élege és kénsavvegye; (kadany), cseleny, vas és kohászata, vegyei élenynyel, halvanynyal, kénnel; kékeny, álany, fősteny; ón, ónhalvagok és kéneqek; dárdany, élege, hánytatatók; ólom, élegei és néhány sója; higany, élege és halvagai; ezüst, pokolkő, ezüsthalg; arany és halvaga, éreny és halvaga. — Faszesz hangyasav, borszesz, aether, ecetsav, ólomcukor, tejsav, sóskasav, borsav, cyanhamany, kéksav, sárga vérlugsó, cyanarany és higany; glycerin és nitroglycerin; stearinsav és stearyngeryta-mártás; természetes zsírok, szappanfőzés, cukrok, erjedés, mézga, keményítő, növényrost, lőgyapot, collodium, csersav, benzin, anilin, indigó, alizarin (és kartonfestés), illó olajok, gyanták, szervesaljak, fehérnyék (és enyv), csontok, jelentékenyebb álati nedvek. Vegyítés és vegytan fogalma, ennek célja, egyszerű és összetett testek, az elemek nevei és vegyjelei, a vegyműveletek nemei, a vegyképletek és kiszámításuk. — Tankönyv: Dékány R. elemi vegytan alreáliskolák használatára. Hetenkint 3 óra.

X. Rajz.

I. osztály. Wa cher József. a) Mértani rajz: A rajzgyakorlatokhoz az ezen osztályban előadott mértani igazságok szolgáltatják az anyagot. K. K. Schröder, vezérfonal a mértani szabadkézi rajz tanításánál. — b)

Szabadkézi rajz: A szemmérték- és kéz begyakorlására, rajz és ékesírás előkészítésére „Az alap-vonalok rajzgyakorlatai.“ Hetenkint 4 óra.

II. osztály. Wascher József. a) Mértani rajz: A vonalrajz folytatása, összhangzatban tartva az ezen osztályban előadott mértani alaktannal. K. K. mint az I. oszt. — b) Szabadkézi rajz: Előkészületi rajzok. Tollrajzi gyakorlatok. „Szemlér és Zierer“ minták után. Hetenkint 4 óra.

III. osztály. Wascher József. a) Mértani rajz: Mértani szerkezeteknek elemei. K. K. Heissig-Szabóky vezérfonal rajzolásban körzővel és vonalzóval. — b) Szabadkézi rajz. A múlt évek folytatása, ékitmények rajzonnal és tollal, az árnyékolás kezdete. Hetenkint 3 óra.

IV. osztály. Wascher József. a) Mértani rajz: szerkezettan. K. K. Hieser-Szabóky rajzolómértan. Mértani sodrony-idomok és testek távlati ábrázolása. — b) Szabadkézi rajz: Átmenet nagyobb ékitményekre, növényekre, rajzonnal és krétával; tollrajzigyakorlatok és az ecsetelés (Aquarelle) kezdete. „Bauer és Szemlér“ minták. Természetutáni rajzolás, a távlatban alkalmazása gyakorlatilag. Hetenkint 4 óra.

XI. Szépirás.

I. osztály. Wascher József. Magyar és német folyóírás. Hetenkint 2. óra.

II. osztály. Wascher József. Magyar és német (ugynevezett angolvonású) írás gyakorlatainak folytatása. Lövényi és Turcsányi-féle minták. Hetenkint 2 óra.

III. osztály. Wascher József. A fönnebbi kétféle folyóírás folytatólagos gyakorlása. Hetenkint 1 óra.

XII. Tornászat.

Bóna Sándor. Minden osztályban a szabad-, rend-, kézi-, eszköz- (botokkal és kézlőkkel) és szergyakorlatok többféle nemeiből vétetett anyag.

A szabadgyakorlatból a fej-, kar-, törzs-, lábszárgyakorlatok állásban és fekvésben vitettek ki.

A katonai rendgyakorlatokból az állások elfoglalásának mikéntje, távköz-foglalás, ütenyjárás és ütenyfutás, ki- és besorakozás, egyes, kettős és négyes sorok képzése helyben és menésközben gyakoroltattak; ugy a különféle kanyarulatok és ellenvonulások.

A szergyakorlatból minden osztályban a növendékek fejlettségéhez mért gyakorlatok vétettek fel.

Ezek mellett többször az ellenhatású és társas gyakorlatok is üzettek. — Hetenkint s osztályonkint 2—2 óra.

XIII. Műének.

I. osztály. Alszeghy János. Élemi ének-gyakorlatok 1, 2, 3 hangon, Bartalus J. „Éneklő ABC“ I. évfolyam szerint.

Zene-elméletből c, g, d, a, e, f, b, esz kemény létrák (skála) gyakorlása, s a lágylétra ismertetése. Hangjegyzírás. Hetenkint 2 óra.

II. osztály. Alszeghy János. Énekgyakorlatok nyolcz hangon, hangközökkel, 1, 2, 3 hangon. Bartalus J. „Éneklő ABC“ II. évfolyam szerint. Zene-elméletből a kemény és lágylétrák gyakorlása.

Három- és négyszólamu dalok. Egri Lantos I. füzet. Hangjegyzírás. Hetenkint 2 óra.

III. osztály. Alszeghy János. Énekgyakorlatok emelő jegyekkel 1, 2, 3, 4 szólammal. Bartalus J. „Éneklő ABC“ III-dik évfolyam. A kemény és lágylétrák folytatása.

Zene-elmélet, Paál F. „Zene-Ábéczé“-je szerint. Hangjegyzírás. Három- és négyszólamú dalok folytatása az „Egri Lantos“ I. füzetből. Hetenkint 2 óra.

IV. osztály. Alszeghy János. Énekgyakorlatok emelő, szállító s feloldójegyekkel 1, 2, 3, 4 szólammal. Bartalus J. „Éneklő ABC“ negyedik — s részben 5 dik évfolyam. Zene-elméletből a kemény, lágylétra s színezett (kromatika) skálák, a hármas összhangzattal. Paál F. „Zene Ábéczéje.“

Három- és négyszólamu dalok. Egri Lantos II. füzet. Hallás utáni hangjegyzírás. Hetenkint 2 óra.

Zongorán :

A z első csapat: kezdőgyakorlatok violín kulcsban.

A 2-ik cs.: gyakorlatok violín- és basszhangjegyekkel, és a skálák egy nyolczadban.

A 3-ik cs.: Létrák és gyakorlatok folytatása, s egyéb művek betanulása.

XIV. Latinnyelv.

II. osztály. Ifj. Alszeghy János. A szabályos alaktan ismétlése mellett az alaktan teljesen befejeztetett. Latin s magyar példák elemeztettek s fordítottak. Hetenkint iskolai- s meg nem határozott időközökben házi gyakorlatok, K. K. Szepesi Imre „Elemi mondattan“ II. r. Hetenkint 4 óra.

III. osztály. Ifj. Alszeghy János. A mondattanból az esettan adatott elő a szükséges fordításokkal együtt. Szavaks olvasmányi darabok elemezése mellett fordítottatott Cornelius Neposból „Hannibal“ 1—8 Caputig. — Minden héten egy iskolai gyakorlat. — Tankönyvek: Szepesi „Latin mondattan“ és Vass József „Cornelius Neposa“ Hetenkint 4 óra.

IV. osztály. Ifj. Alszeghy János. A mondattanból az idő- és módtan

adatott elő megfelelő latin- és magyar mondatok fordítása, nemkülönben az esettan folytonos ismétlése mellett. Olvastatott Julius Caesarnak a galliai hadjáratról irt 1. Comment. 1—19. Caputig és a szó-, valamint a versmértan előrebocsátásával Ovidiusból Lib. VIII. v. 611—675. A szükséges szavak és nevezetesebb olvasmányi darabok emlézése s a tananyaghoz mért iskolai feladványok kidolgozása. Tankönyvek: Szepesi „Latinmondattan.“ — Gyurits „C. J. Caesaris Comm. de bello gallico.“ — V. Horváth Zs. „Latin prosodia és metrika“ és Grysar C. J. „P. Ovidii Nasonis carmina selecta.“ — Hetenkint 7 óra.

Jótekonyság.

1. Két szegényebb sorsu és szorgalmas tanuló az 1874/5. tanévben aláírás utján éllelmezéssel láttatott el. A jótekonny aláírók: Egynek ebéd minden napra: Stirling Antal ur. — Ugyan annak reggeli és vacsora. 7 napra: Alszeghy János ur és özv. Titler Józsefné urnő; 11 napra pedig: Barsch Henrik, Bellosits János, Brenner György, Collognath Ferencz. Csókás György, Ehrenreich György, Földy János, Guggenberger Károly, Hajós Mihály, Isóó Ferencz, Kalivoda Sándor, Kelcz Gyula, Kiss Béla, Kovács János, Lendvay Mátyás, Müller József, Nagy Alajos, Prey György, Teklics János, Tomka György, Wendl Ede. Zakó Dániel, Zárjeczky Vincze urak és özv. Balogh Endréné urnő. — A másiknak egész napi éllelmezés 20 napra: Lenk Ödön ur; 15 napra, Hajós Mihály ur; 11 napra: Barsch Henrik, Brátkovits Ferencz: Faisztl István, Földy János, Guggenberger Károly, Kelcz Gyula, Kovács János, Lendvay Mátyás, Müller József, Nagy Alajos, Pöszér Ferencz, Stirling Antal, Teklics János, Tomka György, Zakó Dániel, Zárjeczky Vincze urak; 7 napra: Alszeghy János, Babolchay Sándor, Bellosits János, Csókás György, Isóó Ferencz és Prey György urak.

2. Az iskolaszék több szegényebb sorsu tanuló iskolába járhatását elősegítendő, azoknak tandíjait vagy egészen, vagy részben elengedte; sőt azokat részben tankönyvekkel is ellátta.

3. Az „Alsó-lendvai takarékpénztár“ a tiszta nyereményből 10 frttal segítézte, a polgári iskolát.

4. A helybeli járásbiróság a büntetés-pénzekből 10 frttal sziveskedett a tanoda szükségletének fedezéséhez járulni.

5. Az izr. segélyző egylet egy izr. szegényebb sorsu tanuló tan-
könyvekkel segítézte.

6. Horváth László ur szives volt egy mérnöki asztalt, Zárjeczky Vincze ur pedig az asztalhoz szükségelt: Dioptrát, libellát és magnet (tokban) használatra átengedni; s így a tanoda növendékei a földm-

résben is gyakorolhatták magukat. Ezen gyakorlatok kivitelénél Nagy Alajos telekkönyvvezető ur volt szives segédkezet nyújtani.

7. Lenk Ödön ur, taneszközök beszerzésére 22 frt 90 krt volt szives adni.

8. A szorgalmas tanulók jutalmazására aláírás utján a tanév végén adakoztak a következő urak: Babolchay Sándor 3 ezüst huszast. Barsch Henrik 1 frt. Brátkovics Ferencz 50 krt. Brünner Sámuel 50 krt. Csókás György 2 ezüst huszast. Egy idevaló lakos 50 krt. Ehrenreich György 50 krt. Ehrenreich János 50 krt. Feichtmann Adolf 3 ezüst huszast. Freyer Fülöp 50 krt. Gordignani Ferencz 1 frt. Guggenberger Károly 2 frt. Hajós Mihály 1 frt. Hoffmann Salamon 1 frt. Isoó Ferencz 1 frt. Kalivoda Sándor 1 frt, Kálmán 50 krt. Kelez Gyula 1 frt. Kiss Béla 1 frt. Kiss Pál 50 krt. Kovács János 1 frt. o. é. és a legjobb tornásznak 1 db. 10 frankos aranyat. Lendvay Mátyás 2 frt. Lenk Ödön 3 frt. Löbl Ignác 50 kr. Mózer Samu 1 frt. Nagy Alajos 1 frt. Nagy József 1 frt. Pollák Lázár 1 frt. Pöszér Ferencz 1 frt. Prey György 1 frt. Prizibil Ferencz 50 krt. Rosenberg Bernáth 50 krt. Schwarz Ignátz 30 krt. Tomka György 2 frt. Tráveczky Károly 2 frt. Vogrinesics Károly 60 krt. Wortmann Benő 50 krt. Zárjeczky Vincze 2 ft. ezüstben. — Összeg: 1 db. 10 frankos arany. 8 db. ezüst huszas. 1 db. 2 frtos ezüst és 32 frt 92 kr. o. é. Utólagosan még ehhez Bellosits János ur 92 krt.

A fennemlitett, valamint a leltárban is felsorolt jótéko ny adakozásokért a tanoda és a tanuló ifjuság nevében az iskolaszék és tanári testület köszönetét nyilvánítja!

Segélyezések és jutalmazások.

1. A Molnár Pál-féle alapítványból segélyezettett: Polesinczki János III. osztályu tanuló 20 frttal és Spitzer Arnold IV-ik osztályu tanuló 12 frt 73 krral.

2. A Szvoboda-féle ösztöndíjban részesültek Zárjeczky Gyózó és Rácz Béla IV. osztályu tanulók 105—105 frtjával.

3. Tandíj engedtetett el: Mendly K., Nagy L. és Spitzer Á. IV-ik osztályu tanulóknak = 29 frt. — Polesinczki J., Rosenberg S. és Szalavári Ede III-ik osztályu tanulóknak = 24 frt. — Mendly L. Simonka I. és Vórum Gy. II-ik osztályu tanulóknak = 34 frt. — Benkovics L., Bóá I. Falzári E., Horváth M., Kodita P. Lesnyák J. és Tóma J. I-ső osztályu tanulóknak = 54 frt.

4. Tankönyvekkel segélyezettettek: Mendly K. 3 drb. 3 frt. 20 kr.

Nagy L. 11 drb. 11 frt 20 kr. Spitzer Á. 2 drb. 2 frt. 40 kr. IV-ik osztályu tanulók. — Polesinczki J. 13 drb. 10 frt. 60 kr. Szalavári Ede 5 drb. 3 frt. 60 kr. III-ik osztályu tanulók. — Mendly L. 3 drb. 1 frt. 78 kr. Simonka I. 5 drb. 2 fr. 58 kr. Vórum Gy. 11 drb. 6 frt 58 kr. II-ik osztályu tanulók. — Benkovits I. 3 drb. 1 frt. 34 kr. Horváth M. 9 drb. 5 frt. 80 kr. Tóma J. 3 drb. 2 frt 46 kr. — Az izr. segélyző egylettől Spitzer Á. IV-ik oszt. tanuló 8 drb. könyv 7 frt. 40 kr. értékben.

5. Szorgalmi jutalmakat kaptak: a) IV-ik osztályuak: Laki Imre 2 drb. ezüst huszast. Mendly Károly 3 drb. ezüst huszast. Nagy Zoltán Thierry A. Attila, Atilla fiai és utódai tört. 4 frt 50 kr. Rácz Béla Washington élete. Ford. Czuczor 1 frt. Tomka György 3 drb ezüst huszast. Zárjeczky Viktor 2 frtos ezüst tallért. b) III-ik oszt. Udvarhelyi István Vörösmarty minden munkái 6 frt. — c) II-ik oszt. Göntér Gábor Szabó K. A magyar vezérek kora. 4 frt Káizer Károly Sárvári. Az állatország képekben 2 frt. Kramacs József Márton képes természetrajz 4 frt. Mendly Lajos Rajzeszközt tokban 3 frt 25 kr. Nagy Antal Horváth M. Zrinyi Ilona 1 frt 20 kr. Simonka István Rajzeszközt tokban 3 frt 25 kr. — d) I-ső oszt. Benkovics Iván 1 drb 10 frankos aranyat. Boa Imre Rajzeszközt tokban 3 frt 25 kr. — A jutalmi tárgyak hoztatali díja (postabér) 1 frt 37 kr.

Leltár.*)

(2-ik folytatása.)

I. Könyvtár.

a) Egyesek adományai. 1. Aigner Lajos könyvkereskedő ur. Sebesztha világtörténelem I.; Schwicker Magyarország története képekben; Molnár a vegytan alapvonalai I. — 2-or Iványi Andor tanár ur: Kunzek-Abt természettan; Schabus-Hollósy természettan; Gyurits természettan I. II.; Krüger Orbán rövid természettan; Dr. Kruesz szeretlen és szerves vegytan; Steiner vegytan vezérfonala; Toldy a magy. nemz. irodalom története; Martin-Mester a kath. religio; Ballagi és Nagy L. Magyarország története; Fábian földgömbhasználata; Lutter a tiszta mennyiségtan elemei I. II.; Mayer alak- és mértan; Szabó táblai számolás módszertana; Barts elemi számtan I.; Számolási gyakorlatköny III.

*) A leltár minden rovatánál csak a megszerzett tárgyak értéke vételett fel

oszt. szám. Elemi számtan II.; Zippe-Dienes természetrajz; Kiss növénytan; Mihálka állatnövény- és ásványtan; Hanák természetrajz; Bárány az olvasás tanmódja; Nagy L. beszéd és értelemgyakorlatok; Budapesti kalauz 1870-ből; Dr. Bartsch szépírás tan. módszere; Fuksz vezérkönyv a gazd. fanevelés stb. — 3-or Körmen dy József ur. Lipp vasmegyei régészeti-egylet évi jelentése 1875. — 4-er Schön Lajos, intézetünk volt tanítványa: Ney németnyelvtan I. Szepesi latinnyelvtan II.; Danicic sveto pismo; Marton lexicon trilingve II. — 5-ör Stirling Antalesperes-plébános ur: Lipp vasmegyei régészeti egylet évi jelentése 1874. — 6-or Ann. vallás- és közokt. ministerium: Néptanítók lapja 1875-iki évről. — 7-er Wascher József tanárur: Guide to the Northern Pacific Railroad lands in Minnesota; Settlers' Guide to Oregon and Washington territory and to the lands of the Northern Pacific Railroad on the Pacific slope; Emlékirat az égalji viszonyok javítása tárgyában. — 8-or Mendly Károly tanuló: Pisko-Aujeszky természettan; Bartalus éneklő ABC. I—IV.; Mozart Lesebuch I.; Szer-tartás; Szvorényi magyarnyelvtan I—II.; Szvorényi olvasmányok III. és I.; Visontay magyar állam; Visontay egyetemes földirat II.; Hunfalvy kisköföld-leírás; Szepesi latinnyelvtan I. — Végre 41 darab értesítvény az 1873/4-iki tanévről.

b) Megszerzés útján. Bodnár magyarnyelvtan 3 péld. Szemák német mondattan I. 2. péld. Dékány elemi vegytan 2 péld. Fillinger az állatok természetrajza 3 péld. Mocnik Szász számítástan II. 2 péld. Felsmann Deutsches Lesebuch I. 3 péld. Névy az írásművek elmélete 2 péld. Szabó József ásványtan kezd. számára 3 péld. Bodnár és Iványi olvasókönyv I. II. 3—3 péld. Ballagi németnyelvtan 2 péld. Kriesch állattan 3 péld. Gregus természettan 2 péld. Fillinger a növények természetrajza 3 péld. Névy gyakorlati irálytan I. II. Sebesztha világtörténelem. Schwicker magyarors-zág tört. képekben. Mauritz köz. számtan II. 2 péld. Zsindely mértan I. Sente métermértékek ism. Schrön logarai I—III. Magyar tanügy 1875-ik évi. Az országos középtanodai tanáregylet közlönye 1874/5. — Bekötött 89 darab könyv.

Érték 1872/3-ban 19 frt 14 kr. — 1873/4-ben 64 frt 26 kr. — 1874/5-ben 71 frt.

II. Földrajzi szertár.

a) Egyesek adományai. Dervarics Kálmán ur: F. v. Rappard Karte von Palästina. — Veczkó Alajos ur: Friedrich Strass Bildliche Darstellung der Weltgeschichte

b) Megszerzés útján. Kiepert Wandkarte der alten Welt. Kiepert Wandkarte des römischen Reiches.

Érték 1872/3-ban 132 fr. 61 kr. — 1873/4-ben 4 fr. 40. —
1874/5-ben 21 fr.

III. Természetrajzi szertár.

a) **Egyesek adományai.** 1-ször Brüll Lipot ur: Májmétely, szőrféreg és hólyagféreg (juh-agyból) üvegesékben. — 2-szor Dervarics Kálmán ur: Maja quinado (köz. Hőgyész.) — 3-or Ehrenreich János ur: Dobos gém (kitönte Csókás). — 4-er Filippacsics Károly letenyei plebános ur: Hommarus vulgaris (Tengeri rák.) — 5-ör Iványi Andor ur: Örgébcis. Kovapala. Édesvizi quarz. Congeria tályag. Diorit. Melaphir. Basalt. Trachit (mészpatos). Nummulit homokkő. Grauwaekpala. Brecia (márvány). Trachyttuff. Kavics. Vaskovand. Sanidin. Syenit-esillám-Turmalin-pát (Schörlspat). Hauyn. Koczás földpát. — Arany. Pyrit 2 péld. Galenit. Vöröskréta. Sziksó 2 péld. Grafit 2 péld. Steatit. Tűzkő. Conglomerat mészkő. Syenit. — 6-or Mendly Károly tanuló: Egy szép rovar- és lepkegyűjtemény. — 7-szer Szalavári E. tanuló: Hattyu fogincs.

b) **Megszerzés utján.** — Csigagyűjtemény szekrényben. Hat palaczk boncztani készítmény borszeszben: a) Musmusculus. b) Fringilla domestica. c) Rana temporaria. d) Acerina cernua. e) Locusta viridissima. f) Helix pomatia (beleinek elkészítése). Ember koponya. Jegeczminta gyűjtemény szekrényben 34 darab. Szabó kristályháló 3 iven. Csiszpala. Szurokkő-porphyr. Grauvacke. Csillámpala. Syenit. Malomkői-porphyr. Conglomerat. Numulit mészkő. Szurokkő. Földpátos spherulit-porphyr. Melaphyr porphyros. Perlit (gyöngyle). Trachyttuff. Rhyolith. Dolomit. Erezet mészkő. Agyagpala. Brecia. (vasagos) Menilit (opál). Olivintartalmu-Basalt. Diabas (golyós szövegű). Jaspis. Granit. Perlit-Brecia. Diatomenpelit. Mészbrecia. Trachyt (salakos). Felsitporphyr (földleporphyr). Aplit v. Pegmatit (félgranit). Travertin. Trachyt (amphybol gazdag). Porphyrtuff. Basalt (olivin szegény). Basalt (elmállott). Aphanit. Kovagmész. Melaphyr. Kovagult fa. Mészttuff. Horzsakő. Diorit. Trachyt. Werfenipala. Dacit. Mészsinter (Tropfstein). Sphoerulith gyöngykő. Gyöngykői-horzsakő. Gneiss. Rhyolith (hólyagos). Trachit. Kovagszirt. Durvamészkő. Ősmészkő. Vöröskősó. Zöldlepala. Ragpala. Phonolith. Betügranit. Granulit. Láva. Phyllit. Földpala (zöld). Szénpala. Palásagyag. Porphyrit. Quarzporphyr. Andesit. Grauwacke. Grauwackepala. Basalttuff. Nitratin.

Érték: 1872/3-ban 142 frt 50 kr. — 1874/5-ben 71 frt 48 kr.

IV. Természettani szertár.

- a) **Egyesek adományai.** Alszeghy Ferencz tanuló: Egy doromb.
b) **Megszerzés utján.** Bolognai palaczk 6 drb. Szivókut mintája

üvegből. Benne-féle aranylemez villanymutató. Daniel-féle elem. A sötét kamarához még egy lencse. Érverő (Pulshammer). Egy eső a Papin fazékhoz. — Kijavítottak: A víz felbontására szolgáló készülék. Döbereiner gyújtó készüléke.

Érték: 1872/3-ban 80 frt. 45 kr. — 1873/4-ben 714 frt. 59 kr. — 1874/5-ben 16 frt. 17 kr.

V. Vegytani szertár.

a) Egyesek adományai. Csókás György ur: Homok fürdő. — Iványi Andor ur: Göreb (retorta) tubussal. Göreb tubus nélkül 2 db. — Kalivoda Sándor ur: Pipett

b) Megszerzés útján. Palaczkokban és pedig: Két font. Kén rudakban. Chlorsavas káli. Barna kő. Chlormész. — Egy font Kalisalétrom. Vaskénes Keserű só. Sziksó tiszta. Amoniak tiszta. Sósav. Sósav tiszta. Angol kénsav. Kénsav tiszta. Nordhausi kénsav. Kalivizüveg. Natronvizüveg. Csodasó. Horgany. — Fél font. Hamuzsir. Légenysavas ólom. Szalamia-só-jegecz. Ólomcukor. Chlorsavas amoniak. Szőlőcukor. Kénsavaskáli. Natronsalétrom. Aether. Alcohol absolut. Szénkéneg. Ecetsav. — Egy negyed font. Chlorbaryum. Phosphorsavas Natron. Villossavas Natron. Mirenyes sav. Könkénegviz. Amoniaziv. Chlormész. — Egy nyolczad font. Natron. vízvegy. Cyankalium. Borsavaskáli. Lackmus. Baryt-vízvegy. Légenysavas Baryt. Szénsavas Baryt. Főstenysavas hamany, vörös. Főstenysavas hamany, sárga. Ferrocyanalium. Ferrycyanalium. Sóskasav. Arsen. Curcuma. Phosphor. Aikénsavas Natron. Kalivizvegy. Benzin. Amoniumsulfid. Amon. carbonat. Borax. Glycerin. — Egy tizenhatod font. Chromsav. Rhodanalium. Onhalvag. Bórsav. Borsav. Methylalcohol. Zinn. — Egy harmincz ketted font. Gubacsersav. Pyrogallussav. Jod. Brom. Stibium pur. Indigo. Álanyvegy. tiszta. Keneny. — Féllat. Natrium. Kalium. — Öt és fél gram. Aluminium. — Négy gran Magnesium.

Aspirator üvegből 12 font. U alakú kalicsó. Készülék mirenykémlethez. Egytetemes sűrmérő. Mirenyzini-tó-cső 6 db. Hólyag, rézesappal. Kefe, kémcsövek tisztításához. Üveghenger 2 db. Gázfejlesztő-palaczk 2 db. Gázbura dugóval 2 db. Üvegpálcza 3 db. Szarulap 2 db. Főzőlombik 6 db. Üvegsék forraszesői kísérletekhez 12 db. Üvegkanál. Porcellánkanál. Mozsár porcellánból és üvegből, kiöntök- és törökkel 5'' átm. Csipesz aczélból 2 db. Légfejlesztő-kád üvegből. Chlorcalciumcső száritásra hengerded 2 db. Csőtartó, villa alakú emelés és súlyesztésre 2 db. Olvasztótégely fedővel porcellánból. Biztosítócső egy gömbbel 2 db. Tölcséres cső 80 cm. h. 2 db. Homokfürdő. Gay Lussac-féle Bürett 25. cm. h. Parafadugó 5 tuczat. Dugaszvezető (lapos és gömbölyü).

Érték: 1872/3-ban 5 frt 41 kr. — 1873/4-ben 68 frt 68 kr.
1874/5-ben 78 frt 74 kr.

VI. Rajz-eszközök.

Megszerzés útján: Képráma a mintákhoz 10 db.

Érték: 1872/3-ban 76 frt 88 kr. — 1873/4-ben 8 frt 60 kr.
— 1874/5-ben 12 frt 30 kr.

VII. Szám- és mértani eszközök.

a) Egyesek adományai. Tomka György ur: Dioptra és hegyi dioptra tok nélkül. — Vallás- és közokt. magy. kir. ministerium: Méterrud beosztásokkal. Decimeter-koczká fából. Üres decimeter-koczká bádogból. Liter bádogból. Deciliter bádogból Hektogram vasból. Kilogram vasból. Centiliter bádogból. Dekagram rézből. Üres centimeter-koczká bádogból. Gram rézből. — A polg. isk. tanulói közül Nagy Zoltán, Mendly Károly és Lajos, Nagy Lajos, Laki, Rácz, Udvarhelyi a következő papirból készült testeket s idomokat: Nyolezalj. Szabálytalan gúla. Ferde kup. Öt szög tizenkettős. Csonka gúla. Négy alj. Huszlap. Szabályos gúla. Függélyes hasáb. Pythagoras tantételét. kimutató idom. Kör 7" átm.

b) Megszerzés útján. Lobogó 2° h. 2 db. Pózna 2° 2 db. Czövek 4, h. kemény fából, hegye vassal 2 db. Czövek 1' h. 42 db. Ölpálca.

Érték: 1874/5-ben 5 frt 83 kr.

VIII. Tornászati eszközök.

Érték: 1872/3-ban 31 frt. 1873/4-ben 12 frt 80 kr.

(Ezen érték-felvételnél a város által átadott eszközök nem számitattak be)

IX. Zene- és ének-eszközök.

Érték: 1872/3-ban 23 fr. 93 kr.

X. Régiségtár.

Egyesek adományai. (Pénzek és érmek.) Dervaries Kálmán ur: Osztrák: „Ein Gulden“ 1858. „Zehn Kreuzer“ 1860. bankjegyek. Göntér — Ferencz esömödéri lakos: „Száz forint“ 1848. „Tíz forint“ 1848. magyar bankjegyek. — Göntér Gábor tanuló: Osztrák: „6“ (ezüst). „Fünzfzehen Kreutzer“ 1807. „3“ 1800. —

Haspel Ferencz tanodai szolgál: Pápai: „1 Soldo“ 1867. — Körmeny József ur: „Öt forint“ 1848 magyar bankjegy. Laki Imre tanuló: „Tíz forint“ 1848. magyar bankjegy. — Schön Lajos intézeti volt tanuló: Osztrák: „Poltura“ 1763. „Sechs Kreutzer“ 1800. „Ein Kreutzer“ 1760. „Ein Kreutzer“ 1816. „1 Kreutzer“ 1851. „3 Kreutzer“ 1851. „ $\frac{1}{2}$ Kreutzer“ 1780. „ $\frac{1}{2}$ Kreuzer“ 1816. — Vresits Elek végrehajtó ur: Római: „Imp. Caes. M. Ant. Gordianus Aug. (ezüst). — Wascher József ur: Francia: XV. Lajos korából. Würtembergi: „III. Kreuzer“ 1810. Olasz: „2 Centesimi“ 1861. „Monetanova“ 1663. Osztrák: „3 Kreutzer“ 1812. „ $\frac{1}{2}$ Kreutzer“ 1816. „ $\frac{1}{2}$ Kreutzer“ 1812. „ $\frac{1}{2}$ “ 1763 és 1800. „1“ 1705 (ezüst). „Ein Kreutzer“ 1762 (Ferenc). „1 Kreutzer“ 1812. 2 drb. „Patrona Hungariae“ 1763. 2 drb. „ $\frac{1}{2}$ Kreutzer“ 1781. 2 drb. „ $\frac{1}{4}$ “ 1812. Magyar: „Poltura“ 1706. „Pro libertate“ 1705. Római: Licinus korából. 2 drb. Galienus korából...? Bajor: „1 Kreuzer“ 1850 (ezüst). Porosz: „1 Silber Groschen“ 1857 (ezüst). „1 Silber Gr“ 1826. és 1830. Pápai: Mezzo baiocco“ 1838. Salzburgi: „Ein Kreutzer“ 1805. Velencei: Dephen nostr.“ 2 darab. „San. Marc. Ven.“ Siciliai: „Reali“ 1782... „3 Grosze“ 1811. . . . 2“ soldi“ 1799. . . . „Ein Groschl“ 1782. . . . „2“ 1740.

XI. Butorok.

Megszerzés útján. Asztal, fiókkal és zárral. Fekete tábla állványnyal és krétatartóval. Állvány egy más fekete táblához. Fali üvegajtós szekrény. Kettősülésű (Kunze-féle) pad 6 drb.

Érték: 1872/3-ban 552 frt 89 kr. — 1873/4-ben 75 frt 30 kr. — 1874/5-ben 90 frt 40kr.

XII. Vegyesek.

a) Egyesek adományai. Csókás György ur: Egy kétcsövű lőfegyver (ócska). — Iványi Andor ur: Rovar-tálca. — Körmeny József ur: Sz. István-társulati naptár. 1875.

b) Megszerzés útján. Osztálykönyv. Kampós vasszeg 4 drb. nagy. Szivacs 4 drb. Anyakönyv az 1873/4 tanévről (bekötve). Törülköző 2 drb. Rakaszok, melyekben a tanszerek érkeztek 7 darab.

Érték: 1872/3-ban 58 frt 67 kr. — 187-3/4-ben 87 frt 10 kr. — 1874/5-ben 6 frt. 22 kr.

Megszerzettek értéke: 1872/3-ban 1123 frt 48 kr.
1873/4-ben 1035 frt 73 kr.
1874/5-ben 372 frt 87 kr.

Összeg: 2532 frt 8 kr.

Alapító oklevél.

Többször történik hivatkozás az alapító oklevélre, s sokaknak tájékozásul is fog szolgálhatni annak megismerése; azért egész terjedelmében ide igtattatik.

„Másolat. Vallás- és közoktatási magy. kir. minister. — 23.988. sz. Miután Alsó-Lendva mezőváros képviselő testülete f. é. szeptember 7-én kelt s közvetlenül hozzám benyújtott folyamodványa szerint bővebb megfontolás után, tekintve a vidék és lakosság érdekeit, azon meggyőződésre jutott, miszerint a polg. iskola — mind amellet, hogy ez gazdasági szakosztályllyal egybe nem kapcsolható — az igényeknek mégis inkább felel meg mint a felső népiskola, a nevezett mezőváros a polgári iskola helyiségeinek biztosítása iránt elvállalt kötelezettség egész kiterjedésében fenntartása mellett, ezennel megengedem, hogy Alsó-Lendván felső népiskola helyett, polgári iskola felállíttassék.

A polgári iskolákra előirt tanterv és az 1868. évi XXXVIII. t. cz. 142. §. e és f pontjai alapján a 6 osztályu polgári iskolára következő combinatio lehetséges, mely azonban a mutatkozó körülményekhez t. i. a tanárok szakképzettségéhez képest módosítható. — 1. szám-mértan és könyvvitel I., II., III. és IV. osztályban 18+2 óra=20 óra; — 800 frt fizetés, 200 frt lakbér. = 1000 frt. — 2. szám- és mértan, német nyelvtan V. és VI. osztályban 8+12 óra=20 óra; segéd-tanár. 400 frt fizetés 100 frt lakpénz = 500 frt. — 3. Anyanyelv s földrajz 14+6 óra = 20 óra; 800 frt fizetés, 200 frt lakpénz = 1000 frt. — 4. Történet, statistika és jogi tantárgyak 11+2 óra + 2=15 óra; segéd-tanár 400 frt. fizetés, 100 frt lakpénz = 500 frt. — 5. Természetrájs, természettan, vegytan, mezőgazdaság 8+5+4+2 óra=19 óra; 800 frt fizetés 200 frt lakbér = 1000 frt. — 6. Rajz és szépírás 20+6=26 óra; 800 frt fizetés, 200 frt lakpénz=1000 frt. — 7. Ének és zene 10 óra = 400 frt. — 8. Testgyakorlás 12 óra 400 frt. — 9. Egy tanárnak az igazgatói teendőkért 200 frt. — 10. Szolga bére 300 frt. — 11. Irodai átalány 100 frt — Összesen 6400 frt. —

E szerint az 1872/3. tanév elején, illetőleg az idő rövidsége miatt, november hó 15-én megnyitandó polg. iskola egy, esetleg két osztályához szükségeltetnék: 1. Anyanyelv- (magyar) és földrajz-tanár 800 frt +200 frt. = 1000 frt. 2. Egyik mennyiség-tanár 800 frt + 200 frt = 1000 frt. — 3. Természettudományok tanára 800 frt. + 200 frt = 1000 frt. — 4. Rajz- és szépírás-tanár 800 frt + 200 frt=1000 frt. — 5. Zene- és énektanár — 400 frt. — 6. Testgyakorlatokra tornatanár = 400 frt. — 7. Igazgatói teendőkért tiszteletdíj = 200 frt. — 8. Szolgai illetmény = 300 frt. — 9. Irodai átalány=100 frt. — Összesen 5400 frt. —

A tanárok egyike a német nyelv tanítására is kötelezendő, míg a tanterv szerint előirt hit- és erkölcstan tanításának teljesítéseért netalán igényelt tiszteletdíj fedezéséről az illető hitközség, és esetleg a latin nyelvnek, mint rendkívüli tantárgynak oktatásáért járó tanári fizetéssel egybekötött költségek az intézet azon növénydekei által fedezendők, a kik ezen rendkívüli tanárt igénybe veszik. — A rendkívüli tantárgyakra fordítandó órák száma a körülmények szerint határozandó meg. —

Figyelmeztetendő lévén nevezett község a polgári iskolák felállítására iránti határozatokra s felvilágosítandó ezen iskolák szervezetről, melyszerint azok alsó osztályai berendezhetők akként, hogy kellő előkészületül szolgáljanak úgy a főreáltanoda, mint a főgymnasiumba való felmenetelre; azaz a felvételi vizsga sikeres kiállása után ez utóbbi tanodák megfelelő osztályába való fölvételre. — Minthogy a felső népiskola fenntartási és első felszerelési költségeinek fedezésére az 1872/3. iskolaév tartamára, a f. évi július 16-án 17763 sz. a. kelt ministeri rendelettel immár 4650 frtnyi összeg utalványoztatott, melyből 1000 frt a felszerelési tárgyak megszerzésére volt engedélyezve, és mely utóbbi összeg most már a polgári iskola felszerelésére fordítandó lészen: marad a fennebb kimutatott 5400 frtból még 1750 frt állam segélyképen pótlendő. — Ezen 1750 frtnyi összeg azonban csak a majdan később előállandó szükség esetében fog folyóvá tétetni. — Olyvégből, hogy Alsó-Lendván a 6 osztályu polgári fiiskola I-ső osztálya legalább f. é. november 15-én életbe léptethessék szükségesnek látom Tekintetes Uraságot ezennel felhatalmazni, miszerint a fennebb kimutatott schema szerint rendszeresítendő tanári állományok betöltése céljából rögtön hirdessen pályázatot és a tanári járandóságokat illetőleg is, a közlött tervhez szabja magát. —

Ezen polgári iskolai tanítói állomásokkal egybekapcsolt járandóságok egyelőre addig, míg a község anyagi viszonyai kedvezőbbre nem változnak, az állampénztár terhére elvándorolnak lévén, oda utasítom tekintetes uraságot, miszerint a tanítói állomásokra rövid 3 heti határidő kitűzése mellett kihirdetendő pályázat következtében tekintetes urasághoz érkező a közoktatásügyi ministeriumhoz czimezendő folyamodványokat minősítvényi kimutatás és kijelölési táblázat kíséretében a lehető legrövidebb idő alatt terjeszse fel, magától értetvén, hogy jelen rendelet tartalmáról Alsó-Lendva mezőváros közönsége eleve értesítendő lészen. Budán 1872-ik évi szeptember 14-én, Tréfort Ágoston m. k. A másolat hitelül Krób Pál m. k. m. felügyelő.

Tudnivalók a jövő tanévre.

Az alsó-lendvai magyar tannyelvü polg. iskolánál a jövő 1875/6-iki tanévben az V-ik osztály is megnyittatik.

A beiratások 1875. szept. 29-től október 3-ig, délelőtti órákban az iskola helyiségében (a várban) tartatnak meg.

A pót- és javító-vizsgálatok október 4-én délelőtt fognak megtartatni. — A tanév okt. 4-én veszi szabályszerűen kezdetét.

A polgári iskolák czéljára és szervezetére, ugyszintén az I-ső osztályba való felvételre nézve az 1868. évi 38. t. cz. 76. és 69. §§-ai; a javító vizsgálatokra, valamint a II-ik s következő osztályokba való előléphetésre és a szállásfogadhatásra nézve az 1872/3. tanévi értesítvény irányadó.

Az igazgatóság.
